

BULLETINEN

Information från Litteraturvetenskapliga institutionen
vid Uppsala universitet

De högre seminarierna

Mars 2017

Litteraturvetenskap

Torsdagen den 2 mars kl. 15.15–17.00

Lokal: 2–K1022 (OBS! lokalen)

Gästföreläsning: Dr. Maximilian Benz & Prof. Dr. Christian Kiening, University of Zurich: "Time and Temporality in Late-Medieval and Early Modern Travel Writing". Arrangör: Litteraturvetenskapliga institutionen. Kontaktperson: Paula Henrikson. Se särskild presentation!

Ordf.: Henrikson

Torsdagen den 16 mars kl. 15.15–17.00

Lokal: 2–K1022 (OBS! lokalen)

Nation, kolonialism och ras i nordisk litteratur. FD Heidi Grönstrand (Institutionen för finskspråkiga studier, Stockholm universitet) och docent Jenny Björklund (Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet), presenterar varsin antologi som de nyligen har redigerat, om den nordiska litterära kanon i relation till nation, ras, etnicitet och migration. Seminariet är ett samarbete med forskningsnoden vetenskap, validering, partiella perspektiv – kunskapsproduktion bortom normerna. Diskussionen hålls på svenska eller engelska, beroende på publik. Postseminarium. Se särskild presentation!

Ordf.: Lönngren

Onsdagen den 29 mars kl. 15.15–18.00 (OBS! dag, tid och lokal)

Lokal: 16–0054

Thomas Sjösvärd slutventilerar sitt avhandlingsmanus om Willy Kyrklund. Texten läggs ut på institutionen men kan även fås via thomas.sjosvard@littvet.uu.se. Se särskild presentation! Extern granskare: Magnus Florin.

Ordf.: Sundberg

Se vidare seminarieserien TEMA VÅLD nedan.

Retorik

Onsdagen den 1 mars kl. 13.15–15.00 (OBS! dag och lokal)

Lokal: 2–1077

Gästföreläsning: Ivan Gaskell, Professor of Cultural History and Museum Studies, Bard Graduate Center, NYC, USA. "Everything or Nothing? What do University Museums Know?" This paper examines two questions regarding museums, in particular museums that are parts of universities. Are museums properly sites of scholarship? Can museums that are parts of universities contribute substantively to the generation of scholarship, or are they merely subsidiary, fostering public relations and, at best, serving as teaching tools? In the nineteenth century and for much of the twentieth century, specialized collections were demonstrably helpful, and often vital, to scholars in creating bodies of knowledge within an entire A to Z of disciplines, from anthropology to zoology. Yet that usefulness has not survived unequivocally into the twenty-first century. If museums are to be truly effective as sites of scholarship, they will have to become far more adaptable and permeable in terms of transdisciplinary inquiry. Museums that are parts of universities are in a particularly good position to develop in this manner, though certain structural adaptations, varying from institution to institution, will need to be implemented. Se särskild presentation!

7–9 mars 2017

En vecka med seminarium och workshops med Eric Opoku Mensah, från Cape Coast University, Ghana. Dr. Eric Opoku Mensah är retorikforskare från Ghana och prefekt vid Department of Communication Studies vid Cape Coast University, Ghana. Mensah tog sin doktorsexamen för Professor Phillippe-Joseph Salazar vid Centre for Rhetoric Studies vid University of Cape Town, Sydafrika. Hans avhandling behandlar Kwame Nkrumah's politiska retorik. Nkrumah kan sägas ha grundat den Pan-Afrikanska rörelsen. Dr. Mensah forskar på det avtryck som den pan-afrikanska rörelsen har gjort och särskilt dess inflytande på självständighetskamper i Afrika. Dr. Mensah är också involverad i frågor om postkolonial politisk deliberation med särskilt fokus på det retoriska klimatet i Ghanas framväxande demokratiska kultur. Mensah är en flitigt återkommande deltagare i radio och TV-diskussioner om Ghanas politiska retorik och demokratiska kultur.

Program 7–9 mars

Tisdagen den 7 mars kl. 13.15–15.00

Lokal: 2-K1022

Opoku Mensah presenterar egen forskning vid institutionens öppna högre seminarium: "The Constraint of a Rhetorical Invention: Kwame Nkrumah and the Organization of African Unity".

Onsdagen den 8 mars kl. 13.15–15.00

Lokal: 2-K1022

Workshop för särskilt vidtalade vid institutionen om formerna för ett framtida utbildnings- och forskningssamarbete.

Torsdagen den 9 mars kl. 10.00–13.00

Lokal: 6-K1005 (Mallas salong)

Opoku Mensah leder en workshop med institutionens retorikdoktorander.

Se vidare seminarieserien TEMA VÅLD nedan.

Tema våld

Torsdagen den 9 mars 15.15–17.00

Lokal: 2–K1022 (OBS! lokalen)

"Blick, identifikation och självreflexivitet i 'splatterfilmer'". Annie Mattsson inleder. Se särskild presentation!

Ordf.: Pettersson

Tisdagen den 21 mars 13.15–15.00

Lokal: 2–K1023 (OBS! lokalen)

"Sadomasokism, våld och samtycke. Michael Kleebergs *Barfuß* och Georges Batailles *L'Érotisme*". Jules Kielmann inleder. Se särskild presentation!

Ordf.: Pettersson

Fortsatt program:

Ti 4/4

Ann-Sofie Lönngrén: Ett kapitel ur Giorgio Agambens *Homo Sacer* relaterat till den holländske författaren Michel Fabers roman *Under the skin* (2000)

To 27/4

Meddelas senare.

Ti 9/5 kl 15.15–17.00

Ann Öhrberg: Kopplingen våld – psykiska problem

(OBS! klocktiden för att undvika kollision med ett intressant seminarium kl. 13–15 om vår tidsålder av "Post-Truth".)

Ti 23/5

Meddelas senare.

Frågor som gärna aktualiseras vid varje seminarium:

Hur motiveras en våldsskildring då den är dokumentär respektive då den är fiktionell?

Hur skildras våldets orsaker?

Hur skildras våldets följdverkningar?

Hur hanteras perspektiven förövare/offer?

Hur tar verket/(den implicerade) författaren/upphovsmannen ställning?

Vilken läsar-/mottagarposition inbjuder verket till?

Torsten Pettersson

Tvärvetenskapligt 1700-talsseminarium i Uppsala

Onsdagen den 22 mars kl. 16.15–18.00

Lokal: 2–0047

Professor Lars Berglund och FD Maria Schildt: "Fransk musik vid det svenska hovet ca. 1690-1720: om transfer, användning och lokal anpassning". Postseminarium. Se särskild presentation!

Ordf.: Öhrberg

Noden Mediehistoria 1750–1850

Onsdagen den 1 mars kl 14.00

Lokal: Skokloster.

Specialvisning av slottet, särskilt biblioteket. Samling för samåkning kl. 13.00 Blåsenhus. Anmälan senast 26 februari till peter.bernhardsson@edu.uu.se.

Onsdagen den 15 mars kl. 13.15–16.00

Lokal: 2–K1022

Skrivarseminarium 1. Doktorander lägger fram textavsnitt för diskussion.

Onsdagen den 22 mars: se ovan Tvärvetenskapligt 1700-talsseminarium.

Torsdagen den 30 mars kl. 13.15–15.00

Lokal: Blåsenhus 14:340

Seminarium: Annika Wickman, doktorand vid Institutionen för mediastudier, SU, lägger fram en text om filmens roll inom den svenska försvarsmakten vid 1900-talets början (arrangör: Utbildningshistoriska seminarier).

Särskilda presentationer

Maximilian Benz and Christian Kiening: Late-medieval travel writing not only concerns spatial expansion. It devotes a lot of energy on issues of time and temporality. Firstly, travel writing offers the possibility to link something present with earlier or later events in the salvific history. According to the medieval world view, travelling through space is always connected with travelling through time: the chronotopic order of the Christian world implies that travelling east brings one not only to paradise but also to primordial time or at least to earlier layers of temporality. The narrative texts, secondly, are able to reproduce the successive, time-consuming structure of travelling, but their temporality stands by itself and can generate specific meanings, e.g. by cutting or lengthening certain parts of a journey and thus downsizing or emphasizing the persons, events or concepts it is connected with. This permits, thirdly, an alternative way of thinking within the Christian system – by connecting (religious, political, behavioural, social etc.) otherness with a time structure – and can lead travel writing into a genre of self-reflection. In that way genuinely literary texts can adopt the structure of travel writing and produce different imaginings of time in order to reflect the conditions and effects of temporality. Thus, time is not only a constituent narratological part of late-medieval and early modern travel writing, but can also be its topic and a 'medium of reflection'. In our pa-

per we will analyze the specific functions of time and temporality in several types of travel writings, all related to the pilgrimage to the holy land: John of Mandeville, Hans Tucher, and Daniel Ecklin.

Lars Berglund och Maria Schildt: Tvärvetenskapligt 1700-talsseminarium i Uppsala i samarbete med Musikvetenskapliga institutionen. Lars Berglund och Maria Schildt, vid Musikvetenskapliga institutionen, UU, Musikvetenskap UU, presenterar sitt pågående projekt om digitaliseringen av en världsunik samling fransk hovmusik i Uppsala universitetsbibliotek (Kungliga svenska hovets samling av fransk musik från 1690-1726: Ett katalogiserings- och digitaliseringsprojekt).

Jenny Björklund och Heidi Grönstrand: 2015 publicerade det brittiska bokförlaget Cambridge Scholars Publishing två antologier om nordisk litterär kanon i relation till ras, etnicitet, nation, kön och sexualitet: *Rethinking National Literatures and the Literary Canon in Scandinavia*, (red. Ann-Sofie Lönngrén, Heidi Grönstrand, Dag Heede, Anne Heith) (<http://www.cambridgescholars.com/rethinking-national-literatures-and-the-literary-canon-in-scandinavia>), samt *New Dimensions of Diversity in Nordic Culture and Society* (red. Jenny Björklund, Ursula Lindqvist) (<http://www.cambridgescholars.com/new-dimensions-of-diversity-in-nordic-culture-and-society>) Till detta seminarium är en redaktör från varje bok inbjuden. Medarrangör är forskningsnoden *Vetenskap, validering, partiella perspektiv - kunskapsproduktion bortom normerna*, och diskussionen hålls därmed på engelska eller svenska beroende på publik. Efteråt bjuder noden på postseminarium i litteraturvetenskapliga institutionens lunchrum. Välkomna!

Ivan Gaskell: Professor of Cultural History and Museum Studies at Bard Graduate Center, New York City. Mobilizing non-written traces of the past, he addresses intersections among history, art history, anthropology, and philosophy. As well as writing case studies ranging from seventeenth-century Dutch and Flemish paintings, Native American baskets, and Congo textiles, he works on underlying philosophical questions. While at Cambridge University, he edited the book series *Cambridge Studies in Philosophy and the Arts* with Salim Kemal. He organized numerous exhibitions at Harvard University, where he taught and curated between 1991 and 2011. At Bard Graduate Center, as well as teaching in the Masters and PhD programs, Gaskell heads the Focus Project, an ongoing series of experimental exhibitions and publications. He is the author, co-author, editor, or co-editor of twelve books, his most recent (with Laurel Ulrich, Sara Schechner, and Sarah Anne Carter) being *Tangible Things: Making History through Objects* (2015). He has contributed to numerous scholarly journals and edited volumes in history, art history, anthropology, and philosophy. Gaskell is Research Associate in Anthropology of both the Peabody Museum of Archaeology and Ethnology at Harvard University, and of the American Museum of Natural History, New York City, and is Permanent Senior Fellow of the Lichtenberg-Kolleg (Advanced Study Institute) of the Georg-August University, Göttingen.

Jules Kielmann: Michael Kleebergs *Barfuß* (1995; www.dtv.de/buch/michael-kleeberg-barfuss-19138), av författaren betecknad som *Novelle*, kretsar kring sadomasokism och därmed kring en aspekt av våld som hittills inte har belysts under seminarieserien. Men är det möjligt att tala om våld när detta utövas med alla parter samtycke? I samband med Georges Batailles tankar om sexuellt begär, våld och språk – utvecklade i *Erotism: Death and Sensuality* (orig. *L'Érotisme*, 1957) – behandlas Kleebergs gestaltning av sadomasokism i spänningsfältet mellan begär, frihet, kontroll och ansvar. Kleebergs bok, enligt svensk terminologi närmast en kortroman, finns i fransk översättning av Nicole Taubes (*Pieds nus*, 2004), men för seminariet översätts de centrala passagerna till svenska. Batailles text finns i engelsk översättning, bl.a. digitalt på <https://monoskop.org>. De utvalda textpassagerna kan rekvideras via mejl från och med en vecka före seminariet hos julia.kielmann@littvet.uu.se.

Annie Mattsson: I seminarieinledningen ges en kort historik över splatterfilmen (eller den våldsamma realistiska skräckfilmen) som genre samt en beskrivning av några forskares syn på genus, blick, identifikation och självreflexivitet inom genren. Den som är intresserad av ämnet kan med fördel läsa kapitel 4 ”The Eye of Horror” ur Carol J. Clowers klassiker *Men, Women, and Chain Saws: Gender in the Modern Horror Film* (1992) (finns tillgänglig i läspärm en vecka innan seminariet) och Neil Jacksons ”Cannibal Holocaust”, Realist Horror, and Reflexivity” i *Post Script* 21:3 (2002) (finns tillgänglig i fulltext via ub.uu.se). Den som vill förbereda sig genom att se någon film ur genren kan t.ex. hitta *Cannibal Holocaust* (1980) och *Peeping Tom* (1960) på YouTube.

Thomas Sjösvärd: Willy Kyrklund och det grekiska. Avhandlingen är en vidareutveckling av licentiatavhandlingen ”Cypressens dubbla skugga”. Arbetet har dock tagit en vändning som är mer kulturhistorisk och ideologisk. Den teoretiska plattformen bygger på ett kritiskt bruk av filologi, mytforskning och litterär geografi. Några fästpunkter pekas ut av föredraget ”Tal till grekvänner”. Kyrklund beskriver där sitt författarskaps uppkomst som ett svar på den finlandssvenska borgerlighetens ideologi under Fortsättningskriget, där man åberopade sig på Greklands strid mot Persien. I avsnittet ”Det förklarade och det förtigna” diskuteras den klassiska filologin som modell

för litteraturtolkning i vid mening. Särskild uppmärksamhet ägnas det allegoriska. I ”Myt och negativitet” behandlas en rad olika sätt att förstå myten och det mytiska, och det som sätts emot dessa begrepp, dels avmytologisering (riktad mot det mytiska), dels antimyt (riktad mot en särskild myt). ”En karta med många dimensioner” handlar om framväxten av vissa geografiskt kodade värden, såsom Öst och Väst, civilisation och barbari. Analysdelen inleds med en genomgång av hur det grekiska växer fram i den tidiga kortprosan, reseskildringen *Aigaion* och dramat *Platanhårsdialog på en ö i Aigaion*. Ett återkommande mönster är att det förflutna uppträder som en våldsamt reva i nutiden. Kyrklund iscensätter ofta situationer där en enskild detalj, som ett grekiskt namn, fungerar som en ingång till det förflutna, till ett våld som moderniteten försökt att undertrycka. I romanen *Polyfem förvandlad* visar närläsningar på en komplex gestaltning av språkets roll, där erfarenheten och blindheten tematiseras. Dramat *Medea från Mbongo* studeras som en konfrontation mellan två platser, det upplysa *agora* och det primitiva Mbongo – en kritisk iscensättning av västerlandets födelse. Här aktualiseras Horkheimer & Adorno, men också Sara Ahmed. Från den sena kortprosan behandlas två exempel på hur antimyten å ena sidan problematiserar texter, å andra sidan lämnar en mytisk rest. I *Elpënor* visas slutligen hur Kyrklund å ena sidan försöker ge det förflutna röst, men å andra sidan genom berättelsens inramning undergräver dessa anspråk.

Meddelanden

Forskarutbildningen

Litteraturvetenskap

Kursen **Medeltid, Renässans, Barock** under andra halvan av vårterminen. Lärare: Sigrid Schottenius Cullhed.

Kursen är även öppen för masterstudenter.

Retorik

För information om vårterminens kurser, kontakta Mats Rosengren (mats.rosengren@littvet.uu.se).

Bulletinen publiceras på internet, adress: www.littvet.uu.se/bulletinen.html.

elin.lofgren@littvet.uu.se